

Wstęp

Austriacka Ustawa o ogólnym postępowaniu administracyjnym¹ stanowi jedną z czterech ustaw składających się na postępowanie administracyjne. Tradycyjnie w Austrii wyróżnia się ogólne postępowanie administracyjne (uregulowane właśnie w AVG), postępowanie karno-administracyjne (uregulowane Ustawą karno administracyjną – *Verwaltungsstrafgesetz* – VStG), postępowanie egzekucyjne w administracji (uregulowane Ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – *Verwaltungsvollstreckungsgesetz* – VVG). Ostatni tekst jednolity wszystkich wskazanych ustaw pojawił się w 1991 r. Wszystkie te ustawy obejmują spotykanym w literaturze austriackiej pojęciem „Ustawy o postępowaniu administracyjnym”. Wskazać nadto należy, że znaczenie dla postępowań administracyjnych ma również Ustawa o doręczeniach (*Zustellgesetz*, 1982)². System ten uzupełniają również Rozporządzenie o zaświadczeniach (*Beglaubigungsverordnung*, 1925), Rozporządzenie o formularzach w administracji (*Verwaltungsformularverordnung*, 1999) oraz Rozporządzenie o formularzach doręczeń (*Zustellformularverordnung*, 1982).

W austriackiej literaturze przedmiotu – omawiając pojęcie postępowania administracyjnego – kładzie się nacisk na fakt, że stanowi on pewien tok następujących po sobie czynności: „postępowanie administracyjne oznacza przebieg, proces, w trakcie którego przepisy prawa materialnego (*przepisy administracyjne*) są wykonywane w konkretnym indywidualnym przypadku”³. Na bieg postępowania administracyjnego składa się zatem postępowanie pierwszoinstancyjne (wszczęcie postępowania, postępowanie wyjaśniające i rozstrzygnięcie postępowania) oraz postępowania w sprawie środków prawnych⁴, a wszystko to przed działającym zgodnie z zasadą oficjalności organem⁵.

Celem pracy jest przedstawienie austriackiego postępowania austriackiego polskiemu Czytelnikowi. Najważniejsze paragrafy ustawy (pogrubionym drukiem) opatrzone zostały krótkim komentarzem w którym sięgnięto do austriackiej doktryny i orzecznictwa austriackiego Trybunału Administracyjnego (*Verwaltungsgerichtshof*)⁶. Szczególną uwagę zwrócono na decyzję administracyjną i system ochrony prawnej.

1 Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz 1991 (AVG – tego skrót u używam też w dalszej części pracy).

Tekst jednolity z 1991 r. z późn. zm.

2 Jej tłumaczenie znajduje się w Aneksie.

3 S. Sandholzer – Hämmerle, J. Schneeberger, *Verwaltungsverfahren, Bescheide*, Voralberg Gemeindehaus, Dornbirn 2003, s. 3.

4 Por. L. Adamowich, *Österreichisches Verwaltungsverfahren*, Wiedeń, Lipsk 1926, s. 69 – 117; L. K. Adamowich, B. Ch. Funk, *Allgemeines Verwaltungsrecht*, Wiedeń, Nawy Jork 1980, s. 309 – 321.

5 L. Adamowich, op. cit., s. 39 i 69. Zasada oficjalności (*Offizialmaxime*) zwana jest również drogą urzędową (*Amtswegigkeit*) – por. E. C. Hellbling, *Kommentar zu den Verwaltungsverfahrensgesetzen, tom I, EGVG – AVG*, Wiedeń 1953, s. 255 oraz G. A. Klösch, *Verwaltungsverfahrenrecht, część 5*, Klagenfurt 2002, s. 41.